

Iskustva drugih

AKTIVNO OPLEMENJIVANJE BIZNISA

Da li znate šta je u spoljnoj trgovini aktivno oplemenjivanje, ili šta je reeksporna dorada? Pretpostavlja se da bi, ako se bavite uvozom i izvozom, ovo trebalo da znate!

Međutim, praksa je pokazala da većina ljudi u Srbiji od ekonomske struke pojma nema o ovim specifičnim spoljnotrgovinskim poslovima. Zbog toga **Biljana Trifunović**, suvlasnik i direktor firme IFA - Internacional Financial Agency d.o.o. iz Beograda, ima pune ruke posla. Zahvaljujući svom preduzetničkom duhu na vrijeme je "ukapirala" još jedan način da unovči svoje znanje. Jedan je od rijetkih eksperata za pripremu "papira" koji su neophodni prilikom uvoza repromaterijala koji će kasnije biti oplemenjen, odnosno doraden zbog izvoza

Biljana Trifunović je rođena u Beogradu gdje je završila ekonomsku školu i ekonomski fakultet. Bila je jedno vreme i novinar Privrednog pregleda gdje je prošla put od pripravnika do novinara stručnjaka za agroekonomiju i urednika u listu. Pratila je i rad Savezne skupštine Jugoslavije i SIV-a, poslovne banke i privredu. Njena privatna firma se danas bavi finansijskim konsaltingom, poreskim savjetovanjem, spoljnom trgovinom, knjigovodstvom, deviznim poslovanjem i edukacijom.

Kada je 1989. godine stupio na snagu Zakon o preduzećima, Biljana Trifunović je vidjela novu preduzetničku priliku da zaradi, tako što će sve svoje klijente kojima je vodila knjige sada prebaciti iz statusa radnji u preduzeća. To je podrazumijevalo registraciju, pa automatski knjigovodstvo, dvojno kako to ide kod preduzeća, javile su se prve potrebe za uvozom, pa odmah zatim i za izvozom, tako da kako se sve to širilo, i Biljana Trifunović je širila oblasti svog poslovanja. I sticala je reference na kojima su drugi samo mogli da joj pozavide. Decem-

bra 1990. godine je prva u tadašnjoj Jugoslaviji uradila procjenu vrijednosti društvenog kapitala i svojinsku transformaciju društvenog preduzeća u dioničarsko društvo, za „Komunu“ iz Skoplja. Zatim je uradila elaborat o stranom ulaganju američke firme „Ink New York“, u vrijednosti od 10 miliona dolara. Posao je u cjelini bio realizovan, a kapital u vidu opreme za proizvodnju kartonske ambalaže uložen je u novo mješovito preduzeće, koje i danas uspješno posluje. Najzad, decembra 1991. godine kada je osnovana je Prva jugoslovensko-švajcarska banka u Beogradu na tenderu, u konkurenciji sa velikim državnim bankama, mala agencija IFA dobila je posao koji obuhvata kompletan finansijski konsalting. No, vratimo se na pitanja s početka ovog teksta. Na priču o aktivnom oplemenjivanju i reeksportnoj obradi!

To su, po riječima naše sagovornice, specifični spoljnotrgovinski poslovi. Biljana Trifunović ne zna da li se iko time bavi agencijski poput nje. Možda? Tek, većina nema pojma šta je to, iako je dozvoljeno od ko zna ka-

Blog kao novi izazov!

Biljanu Trifunović je preduzetnički duh natjerao da prije dve godine pokrene i svoj blog na društvenoj mreži. Prvo ga je postavila na platformi Word pressa, pošto je to bilo besplatno, ali je željela da istestira stvar. Nije bila sigurna da će njene stručne teme privući ljude da čitaju taj blog. Pogotovu da se učlane, makar da je riječ o simboličnoj sumi za godišnju članarinu, pa da mogu poslije da postavljaju sva moguća pitanja iz oblasti ekonomskog konsaltinga i da dobijaju besplatno odgovorne, stručne i provjerene savjete, objašnjenja, uputstva, tumačenja...

Evo šta kaže o svom blogu:

- Puniła sam blog nekoliko mjeseci i ispostavilo se da je privukao ljude. U jednom momentu sam imala 1.600 članova. A izvještaj Word pressa je pokazao da je među 30 miliona blogova, koliko je registrovano na toj platformi, moj blog dospio u 15 odsto onih koji su najposjećeniji. Nedavno sam prešla na Google, što već nije besplatno.

Udruženje poslovnih žena Srbije

Biljana Trifunović je član Upravnog odbora Udruženja poslovnih žena Srbije, koje je osnovano pre 14 godina zahvaljujući finansijskoj donaciji jedne švedske fondacije i EU. Inače, EU iz sve snage propagira udruživanje poslovnih žena, a prema standardima Unije, pod poslovnom ženom se podrazumijeva žena koja ima najmanje 25 odsto vlasništva u nekoj firmi. U Srbiji ima 26 odsto firmi gdje su žene suvlasnici, a samo četiri odsto njih su sto posto vlasnice! Ovo navodimo kao kuriozitet, jer je u BiH, na primjer, to još manje. Čak je i u Evropi samo tri odsto!

Osnovne aktivnosti Udruženja su izrada određenih projekata za koje se konkuriše na tenderima i od kojih se obezbjeđuju finansije za rad. Zatim su tu treninzi za preduzetnice, vlasnice preduzeća koje imaju aktivan bizis, pa za žene koje žele da započnu sopstveni bizis, mentorski programi, sastanci na mjesečnom nivou na kojima se bizis razmatra u najširem smislu riječi, kao i javno zagovaranje u oblasti kreiranja politike razvoja preduzeća i preduzetništva sa akcentom na položaju i ulozi žena.

Ipak, Biljana Trifunović ističe humanitarni rad i zalaganja ovog udruženja. To, po njenom tumačenju, na pozitivan način izdvaja poslovne žene kao kategoriju u odnosu na muškarce kojima često usredsređenost na bizis zaklanja humanitarna svojstva i društvenu odgovornost!

Od našeg dopisnika

da! Reeksportna dorada podrazumijeva da kupite o svom trošku iz jedne zemlje repromaterijal, napravite normative, napravite specifikacije, napravite ugovore, onda vam država dozvoli da ne platite ni carinu ni PDV, proizvedete gotov proizvod i prodate ga na treće tržište. Aktivno oplemenjivanje se vezuje za isporučioća robe - repromaterijala. Šalje vama ga na doradu, vi od toga napravite šta je ugovoreno. Recimo, cipele, prozor, suknju, pa vraćate naručiocu. Tada se naplaćuju samo ruke, struja, amortizacija..., a nema troška nabavke materijala! A obje vrste posla mora da prati brdo „papira“, kao uslov za oslobađanje od velikih dažbina. Bez obzira na to ako se PDV-e vraća, jer kurs stalno ide.

- Prvo, privreda nema pare, ako ide na redovan uvoz u problemu je, treba da plati carinu, treba da plati PDV-e, znači gomilu para treba da investira u posao, pored investiranja u materijal. Pa zatim da sačeka da se obavi ciklus proizvodnje, te da se to izveze, pa da se naplati. A ovako, poradi se malo na tim papirima, napravi se potrebna dokumentacija i dobije se rješenje za 100, 150, najviše, sa svim i ležaninom, za 200 evra bez transporta. Posebno ako se radi o oblasti aluminijuma, prozora, vrata, fasada, to ne zna niko da uradi, ja to radim za pola Srbije! Kome god u ovoj oblasti treba da uvozi repromaterijal ili za aktivno oplemenjivanje, ili za reeksportnu doradu. Sami isporučioći repromaterijala ih upućuju lično na mene, jer sam ostvarila poslovne veze sa njima. Da ne objašnjavam kako je Internet pojednostavio cijelu stvar. Prije dvije godine sam za Crnu Goru radila za jednu veliku firmu, gdje se samo stopa PDV-a razlikuje u odnosu na Srbiju. Cjelokupan posao je obavljen preko Interneta, nisam ih uopšte vidjela, a odlično sam finansijski prošla - veli Bljana Trifunović.

Na kraju smo od sagovornice čuli da je nedavno bila u Turskoj na Kongresu poslovnih žena, gdje je upoznala neke poslovne žene iz Tuzle. Ne zna da li će od toga biti i nekog posla u budućnosti, ali smatra važnim da se poslovne žene u regionu povezuju i jačaju mrežu međusobne saradnje!

ProCredit Bank

Pozitivna energija za Vaš biznis

- Povećajte efikasnost opreme
- Unaprijedite proizvodnju
- Dajte doprinos zaštiti okoliša

Eko krediti za preduzeća

www.procreditbank.ba